

WIOSENNA OCENA STANU UPRAW ROLNYCH I OGRODNICZYCH ¹⁾

Wstępnie szacuje się, że w bieżącym roku powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi będzie wyższa od ubiegłorocznej o ok. 2,4%. Większa od ubiegłorocznej będzie również powierzchnia uprawy rzepaku (o ok. 16,7%) i buraków cukrowych (o ok. 5,0%).

Stan zasiewów zbóż ozimych i rzepaku w połowie maja był zdecydowanie lepszy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Ocenia się, że zasiewy zbóż jarych są także lepsze od ubiegłorocznych.

Straty w zasiewach ozimych w bieżącym roku były bardzo małe, znacznie mniejsze niż w roku ubiegłym: w powierzchni zbóż ozimych o 3,3 pkt. procentowego, a rzepaku aż o 36,5 pkt.

Siewy odbywały się na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Kwitnienie drzew owocowych rozpoczęło się w ostatnich dniach kwietnia, a zakończyło się na przełomie I i II dekady maja. W wielu rejonach kraju w okresie kwitnienia drzew i krzewów owocowych w maju było chłodno i deszczowo co utrudniało oblot pszczoł i zawiązywanie zawiązków.

¹⁾ Informacja zawiera wyniki wiosennej oceny stanu upraw przeprowadzonej w I połowie maja 2004 r. Oceny dokonano w oparciu o:

- ekspertyzy rzeczoznawców terenowych GUS opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów,
- wyniki badań stanu upraw w gospodarstwach państwowych i spółdzielczych.

Wiosenna ocena stanu upraw obejmuje również szacunek powierzchni zasiewów głównych upraw rolnych oraz szacunek strat zimowych i wiosennych.

Warunki agrometeorologiczne*

W bieżącym roku zaawansowanie wegetacji w okresie wczesnej wiosny na przeważającym obszarze kraju było przyspieszone w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. W drugiej połowie marca 2004r. w wyniku stopniowego ocieplenia, następowało zanikanie pokrywy śnieżnej i rozmarzanie ornej warstwy gruntu. Na znacznym obszarze kraju w III dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły rolnikom już w II dekadzie marca, a powszechnie w III dekadzie miesiąca przystąpienie do wiosennych prac polowych. Pod koniec marca rozpoczęto siewy owsa, pszenicy jarej i lokalnie jęczmienia jarego. Dzięki korzystnym warunkom agrometeorologicznym wykonanie zabiegów agrotechnicznych i siewy upraw jarych przebiegały sprawnie. Do końca kwietnia zboża jare zostały w całym kraju wysiane, a w rejonach gdzie siew zakończono w pierwszej dekadzie kwietnia obserwowano wschody tych upraw.

W drugiej dekadzie kwietnia w wielu rejonach kraju żyto, pszenżyto ozime i pszenica ozima weszły w fazę strzelania w źdźbło. U rzepaku ozimego w tym czasie trwała faza wykształcania pąków kwiatowych. Miejscami, głównie w województwach zachodnich i południowych pod koniec kwietnia rzepak ozimy zakwitł.

Do siewu buraków cukrowych i ziemniaków przystąpiono w pierwszej dekadzie kwietnia, zaś powszechnie siew tych upraw prowadzono w drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia. W drugiej dekadzie miesiąca rozpoczęto siewy kukurydzy na ziarno i zielonkę, a pod koniec miesiąca wysiewano len. W tym czasie rozpoczęło się również kwitnienie drzew i krzewów owocowych, trwające w wielu rejonach kraju do końca pierwszej dekady maja.

Stan trwałych użytków zielonych w kwietniu był na ogół dość dobry. Na pastwiskach rozpoczęto wypas zwierząt.

W drugiej połowie kwietnia trawy łąkowe weszły w fazę strzelania w źdźbło. Uwilgotnienie gleby w marcu i kwietniu w całym kraju było zadowalające, lokalnie nawet wystąpił nadmiar wody na polach.

* Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy oraz wstępną ocenę przezimowania i stanu upraw ozimych przedstawiono w notatce z dnia 22 kwietnia 2004 r. „Wstępna ocena przezimowania upraw ozimych”.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2003r. do wiosny 2004r.

Wyszczególnienie	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a/}	mm	% normy ^{a/}
JESIEŃ ^{b/} 2003				
Wrzesień	13,9	0,9	37,7	67,9
Październik	5,6	-2,8	57,1	129,1
Listopad	5,4	2,4	26,3	64,1
ZIMA ^{b/} 2003/2004				
Grudzień	1,3	1,4	43,5	105,1
Styczeń	-4,5	-2,7	36,8	115,4
Luty	0,4	1,3	51,2	188,9
Marzec	3,4	0,7	40,3	118,2
WIOSNA ^{b/} 2004				
Kwiecień	8,6	1,1	38,9	96,1

a/ jako normę IMiGW przyjmuje do 2001r. średnie z lat 1961-1990, od 2002r. średnie z lat 1971-2000

b/ średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

Ocena stanu upraw rolnych

Zasiewy ozime

Stan zasiewów ozimych w połowie maja br. był zdecydowanie lepszy niż przed rokiem.

Siewy ozimin jesienią 2003r. były nieco opóźnione ze względu na utrzymujący się do końca pierwszej dekady września niedobór wilgoci w glebie. Poprawa warunków wilgotnościowych w II i III dekadzie września i na ogół sprzyjające warunki agrometeorologiczne w październiku i listopadzie, a nawet do połowy grudnia przyczyniły się do prawidłowego wzrostu ozimin jesienią ubiegłego roku. Rośliny prawidłowo wyrosnięte i rozkrzewione weszły w drugiej połowie grudnia w stan zimowego spoczynku. Warunki zimowania roślin na ogół były korzystne. Znaczne zimowe spadki temperatury przy występującej dość grubej pokrywie śnieżnej nie wyrządziły roślinom szkód. Okres przejścia roślin z zimowego spoczynku do ponownej wegetacji wiosną 2004r. przebiegał bez gwałtownych spadków i wzrostów temperatury. Systematyczne zanikanie pokrywy śnieżnej oraz rozmarzanie ornej warstwy gruntu pozwoliło na rozpoczęcie wegetacji również bez strat wiosennych.

Tab. 2. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych w stopniach kwalifikacyjnych.

Lata	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}				
1986-1990 ^{b)}	3,7	3,6	3,6	.	3,5
1991-1995 ^{b)}	3,6	3,5	3,4	3,4	3,2
1996	3,2	3,3	2,6	3,1	2,3
1997	3,0	3,2	2,8	2,9	2,8
1998	3,6	3,5	3,4	3,5	3,5
1999	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5
2000	3,3	3,0	3,2	3,1	3,1
2001	3,7	3,6	3,5	3,6	3,6
2002	3,7	3,5	3,4	3,5	3,5
2003	3,1	3,3	2,9	3,3	2,6
2004	3,8	3,6	3,6	3,7	3,7

a/ Stopień „5” oznacza stan bardzo dobry, „4” - dobry, „3” - dostateczny, „2” - słaby, „1” zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Stan zasiewów **pszenicy ozimej** oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,7 stopni wyżej w porównaniu do roku ubiegłego i o 0,2 stopnia wyżej od średniej z lat 1991-1995. W przekroju wojewódzkim ocena stanu zasiewów pszenicy ozimej wahała się od 4,0 stopni w lubelskim do 3,5 stopnia w mazowieckim i podlaskim. Najwyższą różnicę w ocenie stanu upraw pszenicy ozimej w stosunku do roku ubiegłego wykazały województwa: śląskie (wyżej o 1,1 stopnia) oraz lubelskie i opolskie (wyżej o 1,0 stopnia).

Stan zasiewów **żyta** oceniono na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,3 stopnia wyżej w porównaniu z oceną ubiegłoroczną i o 0,1 stopnia wyżej niż średnio w latach 1991-1995. Zasiewy żyta najwyżej oceniono w województwie kujawsko-pomorskim – na 3,9 stopnia i świętokrzyskim – na 3,8 stopnia, a najniżej w województwie pomorskim – na 3,4 stopnia. Największą różnicę w ocenie stanu upraw żyta w porównaniu do roku ubiegłego wykazały województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, opolskie, podkarpackie i zachodniopomorskie (wyżej po o 0,6 stopnia).

Stan zasiewów **jęczmienia ozimego** oceniono na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,7 stopnia wyżej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 0,2 stopnia wyżej niż średnio w latach 1991-1995. Zasiewy jęczmienia ozimego najwyżej oceniono w województwie świętokrzyskim – na 3,8, a najniżej w warmińsko-mazurskim – na 3,3 stopnia. Największą różnicę w ocenie stanu upraw jęczmienia ozimego w porównaniu z oceną ubiegłoroczną wykazały województwa: śląskie (wyżej o 1,3 stopnia) i opolskie (wyżej o 1,1 stopnia).

Stan zasiewów **pszenżyta ozimego** oceniono na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,4 stopnia wyżej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 0,3 stopnia wyżej niż średnio w latach 1991-1995. W przekroju wojewódzkim oceny stanu zasiewów wahały się od 3,9 stopnia w województwie świętokrzyskim do 3,5 stopnia w województwach: mazowieckim, podlaskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim.

Stan plantacji **rzepaku ozimego** oceniono również bardzo wysoko - na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 1,1 stopnia wyżej niż przed rokiem i o 0,5 stopnia wyżej niż średnia z lat 1991-1995. Najlepszy był stan plantacji w województwie małopolskim – oceniono go na 3,9 stopnia, najłabszy, lecz oceniony również wysoko – na 3,4 stopnia w województwie warmińsko-mazurskim. Największą różnicę w ocenie stanu upraw rzepaku i rzepiku ozimego w porównaniu z oceną ubiegłoroczną wykazały województwa: kujawsko-pomorskie, małopolskie i opolskie (więcej po o 1,4 stopnia). W drugiej dekadzie maja nadal trwało na ogół obfite kwitnienie rzepaku ozimego, które przebiegało w niezbyt sprzyjających warunkach pogodowych (częste przelotne opady przy dość niskich temperaturach).

Zasiewy jare

Siewy zbóż jarych rozpoczęte w zachodniej połowie kraju w III dekadzie marca kontynuowano w I i II dekadzie kwietnia. W trzeciej dekadzie kwietnia siewy zbóż jarych na ogół zakończono. Warunki wschodów zbóż jarych ze względu na utrzymujące się dostateczne uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby były na ogół dobre.

Stan zasiewów **zbóż jarych** w połowie maja oceniono następująco:

- pszenicy jarej, jęczmienia jarego, owsa i mieszanek zbożowych jarych – na 3,5 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,2 stopnia wyżej od analogicznego okresu roku ubiegłego,
- pszenżyta jarego – na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,2 stopnia wyżej od oceny zasiewów z wiosny z 2003 roku.

Do siewów **buraków cukrowych** i sadzenia **ziemniaków** przystąpiono w pierwszej dekadzie kwietnia. Przebiegały one bez zakłóceń i pod koniec kwietnia siew buraków cukrowych i sadzenie ziemniaków na przeważającym obszarze kraju zakończono.

Wstępnie szacuje się, że zbóż jarych łącznie z mieszkankami zbożowymi jarymi zasiano 3,4 mln ha, tj. na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego.

Powierzchnię zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszkankami zbożowymi ocenia się na około 4,6 mln ha, tj. o 0,2 mln ha (o 4,5%) więcej od powierzchni ubiegłorocznej. Ocenia się, że w stosunku do roku ubiegłego zwiększyła się powierzchnia uprawy pszenicy ozimej, żyta,

jęczmienia ozimego, a spadła powierzchnia pszenżyta ozimego i mieszanek zbożowych ozimych.

Łączną powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacuje się na około 8,0 mln ha.

Wstępnie ocenia się, że powierzchnia uprawy buraków cukrowych będzie większa od ubiegłorocznej i wyniesie nieco ponad 0,3 mln ha, zwiększy się również w porównaniu do ubiegłorocznej powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego) i łącznie wyniesie około 0,5 mln ha.

Użytki zielone i plantacje koniczyny

Warunki wegetacji roślinności łąkowo-pastwiskowej w okresie przedwiośnia i wczesnej wiosny na ogół były korzystne.

Stan łąk oceniono na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta jest o 0,3 stopnia wyższa od ubiegłorocznej i o 0,2 stopnia wyższa od średniej z lat 1991-1995. W przekroju wojewódzkim oceny stanu łąk wahały się od 3,7 stopnia w województwie świętokrzyskim do 2,9 w województwie zachodniopomorskim.

Tab. 3. Ocena stanu upraw w stopniach kwalifikacyjnych.

Lata	Łąki	Pastwiska	Koniczyna
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}		
1986-1990 ^{b)}	3,4	3,4	3,6
1991-1995 ^{b)}	3,2	3,2	3,4
1996	3,0	3,0	3,2
1997	3,0	3,0	3,1
1998	3,4	3,3	3,5
1999	3,3	3,3	3,6
2000	2,9	2,8	3,1
2001	3,4	3,3	3,6
2002	3,2	3,2	3,5
2003	3,1	3,1	3,2
2004	3,4	3,3	3,6

a/ Stopień „5” oznacza stan bardzo dobry, „4” - dobry, „3” - dostateczny, „2” - słaby, „1” zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Stan **pastwisk** oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta jest o 0,2 stopnia wyższa w porównaniu do ubiegłorocznej i o 0,1 stopnia wyższa do średniej z lat 1991-1995. W przekroju wojewódzkim oceny stanu pastwisk wahały się od 3,5 stopnia w województwach: lubelskim, śląskim i świętokrzyskim do 2,9 stopnia w województwach: dolnośląskim, pomorskim i zachodniopomorskim.

Plantacje **koniczyny** w czystym siewie i w mieszankach z trawami oceniono na 3,6 stopnia, tj. o 0,4 stopnia wyżej od oceny ubiegłorocznej, oraz o 0,2 stopnia wyżej od średniej

oceny z lat 1991-1995.

Ocena wielkości strat w uprawach ozimych

Warunki zimowania roślin zarówno dla zbóż jak i rzepaku były korzystne.

Szacuje się, że do połowy maja zaorano i zakwalifikowano do zaorania łącznie jedynie około 6,0 tys. hektarów, tj. 0,1% powierzchni zasianej zbóż ozimych (w roku 2003 – 155,0 tys. ha, tj. 3,4%) w tym około 3,0 tys. ha pszenicy ozimej (w 2003r. – 88,5 tys. ha), żyta 1,3 tys. ha (w 2003r. – 7,2 tys. ha), jęczmienia ozimego zaledwie 0,6 tys. ha (w 2003r. – 46,2 tys. ha), pszenżyta ozimego około 0,9 tys. ha (w 2003r. – 11,9 tys. ha). Powierzchnię rzepaku i rzepiku zaoraną i zakwalifikowaną do zaorania szacuje się na ok. 7,5 tys. ha, tj. 1,6% powierzchni zasianej (w 2003r. – około 180,0 tys. ha).

Jako jedną z głównych przyczyn zaorywania plantacji upraw ozimych rzeczoznawcy terenowi GUS podali w bieżącym roku niską obsadę roślin na 1 m² występującą na plantacjach, na których wschody roślin ozimych były niewyrównane z powodu suszy utrzymującej się w wielu rejonach kraju od początku sierpnia do I połowy września 2003 roku, a w następnej kolejności zaorywano plantacje na których wystąpiły uszkodzenia mrozowe i wyprzenie roślin.

Tab. 4. Straty w uprawach ozimych

Wyszczególnienie	1986-1990 ^{a)}	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	w % ogólnej powierzchni danej uprawy													
Zboża ozime	0,5	0,1	0,1	0,9	0,1	3,0	9,7	0,9	0,5	0,4	0,2	0,6	3,4	0,1
Pszenica	0,5	0,1	0,1	1,6	0,1	2,9	13,1	0,9	0,5	0,4	0,2	0,5	4,5	0,2
Żyto	0,4	0,1	0,1	0,3	0,1	1,0	1,3	0,4	0,3	0,4	0,1	0,5	0,4	0,1
Jęczmień	2,5	0,4	0,8	2,0	0,3	31,5	44,3	4,1	1,1	0,8	0,8	3,1	27,4	0,4
Pszenżyto	.	0,2	0,1	0,6	0,1	2,3	14,6	1,5	0,6	0,5	0,2	0,6	1,5	0,1
Mieszanki zbóż	1,1	2,3	0,3
Rzepak i rzepik	4,2	4,1	5,1	4,2	1,2	61,2	50,0	6,2	2,7	3,1	0,9	5,0	38,1	1,6
Koniczyna	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	1,4	3,3	0,7	0,4	0,4	0,3	0,3	1,9	0,3
Poplony ozime	1,1	1,4	2,4	2,1	2,7	8,2	6,4	5,1	5,2	3,6	3,3	4,9	8,0	4,3

a) Przeciętne roczne

Ocena stanu upraw ogrodnich

Przeprowadzona w I połowie maja bieżącego roku ocena prezimowania roślin sadowniczych wskazuje na bardzo niewielkie straty w drzewostanie. Wypady drzew stanowią zaledwie 1,3% drzew moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich oraz około 1,1% drzew czereśni. Straty w drzewostanie innych gatunków drzew owocowych szacuje się poniżej 1,0%.

Z uwagi na korzystny przebieg warunków atmosferycznych do siewu warzyw gruntowych przystąpiono już w III dekadzie marca, jednak siewy kontynuowano przez cały kwiecień, choć ich nasilenie odnotowano dopiero w II i III dekadzie kwietnia. Kwitnienie drzew owocowych rozpoczęło się w bieżącym roku w III dekadzie kwietnia i początkowo przebiegało na ogół przy sprzyjających warunkach atmosferycznych. Jednak chłody i opady deszczu występujące w pierwszej dekadzie maja mogą mieć niekorzystny wpływ na zapylenie kwiatów (utrudniony oblot pszczoł) oraz zawiązywanie i wzrost zawiązków, a także stan plantacji truskawek, zwłaszcza odmian wczesnych.

Straty w przechowywanych ziemniokach

Do przechowywania w okresie zimy 2003/2004 przeznaczono ok. 9,1 mln t ziemniaków, tj. ok. 65,9% zbioru (w roku poprzednim 69,8%). Straty w przechowywanych ziemniakach szacuje się na 11,3% ogólnej masy przeznaczonej do przechowywania (tj. o 1,0 pkt. procentowy mniej niż przed rokiem). Największe straty w masie przechowywanych ziemniaków wystąpiły w województwach: śląskim – 14,0% i dolnośląskim – 13,0%, a najmniejsze w województwach: łódzkim – 9,7% oraz świętokrzyskim – 9,9%.

Tab. 5. Straty w przechowywanych ziemniokach

Lata	Ziemniaki	Kapusta	Cebula	Marchew jadalna	Buraki ćwikłowe	Pietruszka	Selery	Pory
w % ogólnej ilości przechowywanych ziemnioków								
1986 –	16	20	13	14	8	14	15	15
1991	15	20	14	16	9	15	15	12
1992	15	19	12	15	10	14	14	12
1993	13	17	12	15	10	15	13	12
1994	15	18	13	15	10	14	14	13
1995	23	17	13	15	10	14	14	13
1996	19	20	14	19	14	16	17	20
1997	16	19	15	17	11	17	17	19
1998	14	16	14	15	11	15	15	15
1999	13	16	14	16	10	15	15	17
2000	12	17	13	16	11	16	14	15
2001	12	19	15	18	12	20	16	15
2002	13	19	16	19	11	19	16	15
2003	12	17	14	17	12	17	15	14
2004	11	17	11	14	12	16	14	13

a) Przeciętne roczne

Straty w przechowywanych warzywach były na ogół niższe od ubiegłorocznych (z wyjątkiem kapusty) i wahały się od 17% ogólnej masy przechowywanej w przypadku

kapusty do 11% dla cebuli. Straty w przechowywanych jabłkach wyniosły 13%.

Tab. 6. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych.

Województwa	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,8	3,6	3,6	3,7	3,6	3,7
Dolnośląskie	3,8	3,7	3,7	3,8	3,8	3,7
Kujawsko-pomorskie	3,8	3,9	3,6	3,8	3,7	3,8
Lubelskie	4,0	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6
Lubuskie	3,6	3,5	3,5	3,6	3,3	3,6
Łódzkie	3,6	3,6	3,5	3,6	3,5	3,7
Małopolskie	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6	3,9
Mazowieckie	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4	3,6
Opolskie	3,8	3,7	3,6	3,7	3,7	3,8
Podkarpackie	3,8	3,7	3,7	3,6	3,7	3,8
Podlaskie	3,5	3,6	3,5	3,5	3,3	3,5
Pomorskie	3,7	3,4	3,5	3,5	3,2	3,7
Śląskie	3,7	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7
Świętokrzyskie	3,9	3,8	3,8	3,9	3,8	3,8
Warmińsko-mazurskie	3,6	3,5	3,3	3,5	3,4	3,4
Wielkopolskie	3,7	3,7	3,7	3,8	3,7	3,7
Zachodniopomorskie	3,8	3,6	3,7	3,7	3,4	3,8

a/ Stopień „5” oznacza stan bardzo dobry, „4” - dobry, „3” - dostateczny, „2” - słaby, „1” zły, klęskowy.

Tab. 7. Wiosenna ocena stanu upraw jarych.

Województwa	Pszenica	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	W stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,5	3,5	3,5	3,4	3,5	3,4
Dolnośląskie	3,5	3,5	3,5	3,3	3,4	3,5
Kujawsko-pomorskie	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4
Lubelskie	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,5
Lubuskie	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Łódzkie	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,5
Małopolskie	3,6	3,7	3,5	3,6	3,6	3,2
Mazowieckie	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,3
Opolskie	3,4	3,4	3,4	3,3	3,4	3,2
Podkarpackie	3,8	3,6	3,5	3,4	3,7	3,3
Podlaskie	3,5	3,5	3,6	3,4	3,6	3,4
Pomorskie	3,0	3,1	3,2	3,1	3,1	2,9
Śląskie	3,2	3,1	3,3	3,0	3,1	3,1
Świętokrzyskie	3,8	3,7	3,7	3,7	3,8	3,7
Warmińsko-mazurskie	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,3
Wielkopolskie	3,6	3,6	3,5	3,5	3,5	3,3
Zachodniopomorskie	3,5	3,5	3,5	3,4	3,5	3,6

a/ Stopień „5” oznacza stan bardzo dobry, „4” - dobry, „3” - dostateczny, „2” - słaby, „1” zły, klęskowy